

Mercat laboral dels professionals de la informació: evolució de l'oferta i dels perfils ocupacionals

[[Versión castellana](#)]

ERNEST ABADAL , ÀNGEL BORREGO
Professors de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació
Universitat de Barcelona
abadal@ub.edu, borrego@ub.edu

RAFAEL SERRA PÉREZ
Becari del Servei d'Informació d'Ofertes de Feina
Facultat de Biblioteconomia i Documentació
Universitat de Barcelona
siof@ub.edu

Opcions

 [Imprimir](#) [Recomanar](#) [Citació](#) [Estadístiques](#) [<meta />](#) [Similars](#)

Resum [[Abstract](#)] [[Resumen](#)]

Objectiu: Analitzar les característiques i l'evolució del mercat de treball a Catalunya en el sector de la informació i la documentació.

Metodologia: S'analitzen les ofertes de treball processades pel Servei d'Informació d'Ofertes de Feina (SIOF) de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona els cursos 2009–2010 i 2011–2012.

Resultats: Es posa de manifest la reducció de l'oferta pública de treball i es constata una forta davallada de les ofertes procedents de les tipologies de centres que concentraven tradicionalment la contractació en el nostre sector (arxius i biblioteques). No obstant això, s'observa encara una notable demanda laboral procedent d'empreses privades, especialment de portals web i consultories. Els canvis en l'origen de la contractació comporten modificacions en els perfils professionals sol·licitats, amb una disminució de les ofertes adreçades a professionals amb una titulació específica en Informació i Documentació en benefici de perfils més genèrics que comparteixen característiques amb altres professionals, especialment de l'àmbit de la comunicació.

1 Introducció

Periòdicament apareixen en la bibliografia professional estudis sobre les característiques del mercat de treball dels titulats en Informació i Documentació i la seva inserció en l'àmbit laboral. En aquests moments es tracta d'una qüestió que segueix amb molta atenció el conjunt de la professió a causa de les dificultats que hi ha per accedir al mercat laboral.

Els estudis més nombrosos sobre les sortides professionals dels graduats en la disciplina s'han dut a terme per mitjà d'enquestes enviades als titulats per recollir dades sobre la seva inserció laboral (Espelt; Pons, 1993; Moreira; Moscoso; Ortiz-Repiso, 1995; Moreira, 2001; Tejada Artigas; Moreira, 2003; Borrego; Comalat; Estivill Rius, 2004).

En altres casos, l'anàlisi del mercat laboral parteix de l'estudi de la demanda, sigui sobre anuncis d'ofertes de treball (Montes López, 1995; Moreira, 1999; Alonso Arévalo; Vázquez Vázquez, 2000, Marquina, 2009) o sobre convenis de cooperació educativa (Comalat, Espelt; Rubió, 2003), generalment amb vista a conèixer l'adequació de la formació universitària a les exigències del

mercat de treball.

En línies generals, la majoria dels estudis duts a terme durant les dues últimes dècades han mostrat una taxa d'inserció laboral elevada. S'observen percentatges alts de titulats que troben una feina relacionada amb els seus estudis en un termini relativament breu de temps o que fins i tot entren en el mercat de treball abans de finalitzar els estudis gràcies a beques i contractes en pràctiques. Així mateix, a partir de final de la dècada de 1990 s'observa una progressiva diversificació en els jaciments laborals, amb un increment en el nombre de titulats que troba feina a l'empresa privada en detriment de l'ocupació tradicional en biblioteques dependents de les diferents administracions.

En el context internacional, es poden trobar també nombrosos estudis que han utilitzat metodologies similars a les abans descrites amb l'objectiu d'identificar els mercats "emergents" que permeten ampliar les oportunitats laborals dels professionals de la informació. Moore (1987) utilitza precisament l'expressió "emerging employment market" i Cronin, Stiffler i Day (1993), el terme *hinterland* per definir la capa de mercat laboral que envolta el nucli (*heartland*), tradicional de les biblioteques i altres unitats d'informació. Fa vint anys, en el moment de fer-se aquests estudis, els mercats emergents estaven vinculats a les tecnologies que s'aplicaven a les biblioteques, a la gestió de la informació en organitzacions privades, etc.

Més recentment i en un context geogràfic més proper, les conclusions d'un estudi de FESABID (Merlo-Vega; Gómez-Hernández; Hernández-Sánchez, 2011) posaven de manifest que, en opinió dels mateixos professionals en actiu, el seu perfil tendria en un futur immediat a tenir un caràcter híbrid, no estrictament documental.

Aquest article pretén donar continuïtat als estudis duts a terme fins ara i analitzar l'evolució del mercat de treball dels professionals de la informació per mostrar també on són els mercats laborals emergents dels professionals de la informació i quins són els requeriments que demanen. Aquestes orientacions poden interessar no només els mateixos professionals en actiu, sinó també els centres universitaris de biblioteconomia i documentació, així com les associacions de professionals.

2 Objectius i metodologia

Aquest estudi analitza les característiques del mercat de treball i la seva evolució en el sector de la Informació i Documentació a partir de l'anàlisi de les ofertes de treball processades pel Servei d'Informació d'Ofertes de Feina (SIOF) de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona. Específicament, pretén:

- determinar el tipus de vinculació laboral oferta,
- quantificar l'aportació dels sectors públic i privat a l'oferta de treball,
- categoritzar les tipologies de centres que demanen llocs de treball,
- determinar les característiques dels perfils professionals sol·licitats i
- analitzar la titulació requerida per optar als llocs.

Per a l'estudi, s'analitzen les ofertes processades pel SIOF durant els cursos 2009–2010 i 2011–2012. Aquest servei envia setmanalment per correu electrònic un butlletí als titulats de qualsevol dels estudis que imparteix la Facultat de Biblioteconomia i Documentació que s'hi hagin donat d'alta. El butlletí inclou tant ofertes de treball com de pràctiques o beques, excepte convenis de cooperació educativa (pràctiques remunerades) que es dirigeixen exclusivament als alumnes de la Facultat i que gestiona la Secretaria del centre.

Les ofertes publicades pertanyen als àmbits tradicionals de la professió (biblioteconomia, arxivística, documentació), però també inclouen altres perfils per als quals els titulats són competents, com ara la gestió de continguts digitals o la gestió cultural. L'àmbit geogràfic de les ofertes és, preferentment, Catalunya i les Illes Balears, tot i que també s'inclouen ofertes rellevants de la resta d'Espanya i de l'estranger.

El butlletí es nodreix de tres fonts d'informació: a) el buidat sistemàtic de butlletins oficials, llistes de distribució i del web del Servei d'Ocupació de Catalunya; b) les ofertes que arriben directament des de les entitats convocants a la Facultat, i c) altres fonts (portals de feina, pàgines web de les empreses i entitats oferents, blocs, webs d'empreses de treball temporal, etc.). Cada butlletí setmanal inclou a l'entorn de quinze ofertes procedents, primordialment, de les dues primeres fonts descrites anteriorment que es complementen amb anuncis d'altres fonts.

Per elaborar aquest estudi s'han analitzat un total de 975 ofertes de treball, 367 de recollides durant el curs 2009–2010 i les 608 restants corresponents al curs 2011–2012. De cada una s'han analitzat les variables següents: vinculació laboral, sector, tipus de centre, perfil sol·licitat i titulació requerida.

En analitzar els resultats és necessari tenir present que la mostra no s'ha recollit ad hoc per a l'estudi i que pot estar esbiaixada per la pròpia orientació en l'elaboració del butlletí. No obstant això, atès el volum d'ofertes analitzades, es pot pensar que els resultats són representatius del mercat laboral del sector.

3 Resultats

3.1 Vinculació laboral

La immensa majoria de les ofertes distribuïdes (93 %) correspon a contractes laborals, sense que s'observin diferències significatives entre els dos períodes analitzats.

	2009–2010		2011–2012	
<i>Contracte laboral</i>	339	92,37 %	566	93,09 %
<i>Beca</i>	20	5,45 %	34	5,59 %
<i>Pràctiques (per a titulats)</i>	8	2,18 %	8	1,32 %
	367	100,00 %	608	100,00 %

Taula 1. Tipologia de contractació

3.2 Sector (tipus d'empresa)

L'evolució en la procedència sectorial de les ofertes analitzades posa de manifest els efectes de la crisi sobre l'oferta pública de treball. Si el curs 2009–2010 existia un equilibri quasi perfecte en l'origen públic i privat de les ofertes de treball, el curs 2011–2012 s'evidencia un canvi radical que comporta que el 87 % de les ofertes procedeixin de l'empresa privada.

	2009–2010		2011–2012	
<i>Privat</i>	184	50,14 %	527	86,68 %
<i>Públic</i>	183	49,86 %	81	13,32 %
	367	100,00 %	608	100,00 %

Taula 2. Sector de procedència de les ofertes

3.3 Tipus de centre

Els centres que tradicionalment han aglutinat la contractació de professionals del sector de la informació i documentació (arxius i biblioteques, preferentment) i que representaven a l'entorn del 46 % de les ofertes el curs 2009–2010, han vist reduït el seu pes de manera radical fins al 9 % el curs 2011–2012. En aquest apartat cal destacar la reducció en el nombre d'ofertes de treball procedents de biblioteques públiques que, d'oferir-ne una quarta part (26 %) del sector el curs 2009–2010, ha disminuït l'aportació al 3 %.

Per contra, s'ha incrementat el nombre d'ofertes procedents d'un ampli ventall d'empreses privades, primordialment portals web (quadruplicuen el pes respecte al curs 2009–2010), consultories, altres empreses i empreses de treball temporal (totes aquestes categories dupliquen la presència en el butlletí). Aquests centres contractants superen el 80 % de l'oferta del curs 2011–2012.

	2009–2010		2011–2012	
<i>Arxius d'empreses i fundacions</i>	4	1,09 %	0	0,00 %

<i>Arxius històrics i de l'Administració</i>	35	9,54 %	8	1,32 %
<i>Biblioteques escolars</i>	4	1,09 %	1	0,16 %
<i>Biblioteques especialitzades i centres de documentació</i>	21	5,72 %	16	2,63 %
<i>Biblioteques patrimonials</i>	0	0,00 %	1	0,16 %
<i>Biblioteques públiques</i>	96	26,16 %	21	3,45 %
<i>Biblioteques universitàries</i>	9	2,45 %	10	1,64 %
<i>Consortis bibliotecaris i altres entitats de l'àmbit de la biblioteconomia i la documentació</i>	5	1,36 %	6	0,99 %
<i>Consultories de l'àmbit de les TIC</i>	21	5,72 %	68	11,18 %
<i>Consultories (altres àmbits)</i>	11	3,00 %	52	8,55 %
<i>Editorials</i>	9	2,45 %	22	3,62 %
<i>Empreses d'informàtica, programari, telecomunicacions</i>	12	3,27 %	21	3,45 %
<i>Empreses de selecció de personal i de treball temporal</i>	23	6,27 %	78	12,83 %
<i>Empreses de suport als serveis bibliotecaris</i>	20	5,45 %	11	1,81 %
<i>Empreses productores de bases de dades</i>	0	0,00 %	3	0,49 %
<i>Empreses (altres àmbits)</i>	32	8,72 %	97	15,95 %
<i>Llibreries i distribuïdores</i>	4	1,09 %	3	0,49 %
<i>Mitjans i agències de comunicació</i>	3	0,82 %	2	0,33 %
<i>ONG, fundacions, associacions, col·legis professionals</i>	8	2,18 %	24	3,95 %
<i>Organismes de l'Administració</i>	25	6,81 %	22	3,62 %
<i>Portals web, empreses emergents, empreses d'Internet</i>	16	4,36 %	118	19,41 %
<i>Sector educatiu</i>	9	2,45 %	24	3,95 %
	367	100,00%	608	100,00 %

Taula 3. Tipologia de centres contractants

3.4 Perfil sol·licitat

Per determinar els perfils professionals sol·licitats s'han tingut en compte les funcions descrites en cada una de les ofertes analitzades. En la major part dels casos s'ha partit de la denominació utilitzada en la convocatòria i, en altres casos, el perfil s'ha assignat a partir de la descripció del lloc de treball. Els perfils s'han agrupat en cinc grans categories: biblioteconomia i documentació; arxius; màrqueting i comunicació; gestió de continguts digitals, i gestió cultural i educació.

De l'anàlisi de l'evolució temporal es desprèn una reducció de les ofertes vinculades a les àrees clàssiques de biblioteconomia i documentació (bibliotecari, documentalista, catalogador, etc.). Si les ofertes d'aquest tipus representaven gairebé dos terços del total (62 %) el curs 2009–2010, el seu volum s'ha reduït a una cinquena part (27 %) en només dos anys. Encara que a escala més petita, quelcom similar s'esdevé en l'àmbit dels arxius que han passat de ser el 14 % de les ofertes al 4 %.

La reducció en el nombre d'ofertes d'aquests perfils té el contrapès en l'augment d'ofertes en l'àmbit del màrqueting i la comunicació, que passa del 6 % al 32 %, i de la gestió de continguts digitals, que creix des del 7 % fins al 26 %.

Si s'analitzen més detalladament els perfils concrets, constatem que els cinc perfils més demanats el curs 2009–2010 van ser els tradicionals: tècnic auxiliar de biblioteca (61 ofertes), bibliotecari (52), arxiver (39), documentalista (31) i especialista en gestió documental (23).

Això no obstant, el curs 2011–2012, el panorama ha canviat totalment, i els cinc perfils més demanats són: *community manager* (91 ofertes), tècnic de màrqueting en línia i *social media* (81), gestor de continguts web (*content curator*) (73), especialista SEO (44) i documentalista (32). Com es pot veure, tan sols trobem un dels perfils clàssics en la llista dels 5 principals.

	2009–2010	2011–2012
<i>Bibliotecari</i>	52	30
<i>Tècnic auxiliar de biblioteca</i>	61	13
<i>Documentalista</i>	31	32
<i>Especialista en gestió documental</i>	23	28
<i>Catalogador</i>	18	9
<i>Director de biblioteca</i>	14	7
<i>Bibliotecari documentalista</i>	6	7
<i>Gestor de bases de dades, catàlegs, repositoris, etc.</i>	7	6
<i>Digitalitzador</i>	2	10
<i>Tècnic de documentació sanitària</i>	1	8
<i>Enregistrador de dades</i>	0	8
<i>Gestor del coneixement</i>	4	2
<i>Documentalista audiovisual</i>	4	0
<i>Director (consorcis bibliotecaris)</i>	2	1
<i>Documentalista jurídic</i>	1	1
<i>Assistent de recerca</i>	2	0
<i>Cap de programes internacionals</i>	0	1
BIBLIOTECONOMIA I DOCUMENTACIÓ	228	163
% sobre el TOTAL	62,13 %	26,81 %
<i>Arxiver</i>	39	16
<i>Tècnic auxiliar d'arxiu</i>	12	7
<i>Director d'arxiu</i>	2	2
ARXIUS	53	25
% sobre el TOTAL	14,44 %	4,11 %
<i>Community manager</i>	8	96
<i>Tècnic de màrqueting en línia i social media</i>	9	81
<i>Redactor - copywriter</i>	5	16
<i>Tècnic de comunicació, premsa i publicitat</i>	0	6
MÀRQUETING I COMUNICACIÓ	22	199
% TOTAL	5,99 %	32,73 %
<i>Gestor de continguts web - Content curator</i>	15	73
<i>Especialista SEO - analítica web</i>	0	44
<i>Consultor d'arquitectura de la informació - usabilitat</i>	5	19
<i>Gestor de projectes web</i>	2	11
<i>Expert en qualitat web</i>	0	5
<i>Director de continguts web</i>	1	1
<i>Analista informàtic</i>	0	2
<i>Director de tecnologies de la informació</i>	1	0
<i>Dissenyador web</i>	0	1
GESTIÓ DE CONTINGUTS DIGITALS	24	156
% TOTAL	6,54 %	25,66 %
<i>Editor</i>	2	14
<i>Professor</i>	5	8

<i>Dinamitzador de cultura, biblioteca, lleure, etc.</i>	6	5
<i>Gestor cultural</i>	3	4
<i>Investigador</i>	4	2
<i>Especialista en gestió de publicacions</i>	3	3
<i>Dependent de llibreria</i>	0	6
<i>Corrector</i>	2	0
<i>Coordinador acadèmic</i>	1	0
<i>Lector d'espanyol</i>	1	0
<i>Director editorial</i>	0	1
<i>Cap de vendes editorial</i>	0	1
GESTIÓ CULTURAL I EDUCACIÓ	27	44
% TOTAL	7,36 %	7,24 %
<i>Administratiu</i>	6	11
<i>Auxiliar administratiu</i>	3	4
<i>Gestor de projectes</i>	2	2
<i>Product manager</i>	0	3
<i>Cooperant</i>	1	0
<i>Tècnic mitjà en serveis socials</i>	1	0
<i>Atenció al client</i>	0	1
ALTRES	13	21
% TOTAL	3,54 %	3,45 %
TOTAL D'OFERTES	367	608

Taula 4. Perfil sol·licitat

3.5 Titulació requerida

En aquest apartat el resultat més destacable és que per optar a la meitat (48 %) de les ofertes distribuïdes el curs 2011–2012 no es requereix cap titulació en concret (un increment de 7 punts respecte a la situació observada dos anys abans). A aquesta dada cal afegir l'existència d'un 37 % d'ofertes per a les quals es requereix qualsevol titulació superior, un percentatge que també experimenta un increment notable respecte al 23 % observat el curs 2009–2010.

En contraposició, les ofertes que requereixen una titulació específica del nostre àmbit, ja sigui la diplomatura de Biblioteconomia i Documentació o la llicenciatura de Documentació, tendeixen a la baixa, i passen del 36 % al 15 %.

	2009–2010		2011–2012	
Cap o no hi consta	151	41,14 %	293	48,19 %
Dipl. Bib. + llic. Doc. (ambdues requerides)	0	0,00 %	1	0,16 %
<i>Dipl. Bib. o llic. Doc. (requerida)</i>	63	17,17 %	44	7,24 %
<i>Dipl. Bib. o llic. Doc. (recomanada)</i>	2	0,54 %	2	0,33 %
Total Dipl. Bib. o llic. Doc.	65	17,71 %	46	7,57 %
<i>Dipl. Bib. (requerida)</i>	43	11,72 %	27	4,44 %
<i>Dipl. Bib. (recomanada)</i>	3	0,82 %	1	0,16 %
Total Dipl. Bib.	46	12,53 %	28	4,61 %
<i>Llic. Doc. (requerida)</i>	21	5,72 %	15	2,47 %
<i>Llic. Doc. (recomanada)</i>	0	0,00 %	0	0,00 %
Total Llic. Doc.	21	5,72 %	15	2,47 %
<i>Qualsevol titulació superior (requerida)</i>	80	21,80 %	205	33,72 %
<i>Qualsevol titulació superior (recomanada)</i>	4	1,09 %	20	3,29 %

4 Conclusions

L'anàlisi de les ofertes de feina processades pel SIOF de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona els cursos 2009–2010 i 2011–2012 posa de manifest dues conclusions fonamentals: per un costat, el descens radical de l'oferta pública de treball, amb les conseqüències consegüents sobre els perfils demanats, i, per l'altre, la demanda de nous perfils professionals vinculats a la gestió de continguts a Internet que no requereixen necessàriament una titulació de l'àmbit de la informació i documentació.

Els efectes de la crisi s'han posat de manifest en el descens de l'oferta pública d'ocupació, cosa que comporta una reducció de les ofertes procedents de les tipologies de centres (arxius i biblioteques, primordialment) que concentraven tradicionalment la contractació en el nostre sector.

Com a contrapartida cal destacar que, malgrat la difícil situació econòmica i laboral que viu el país, s'observa encara una notable demanda laboral. La reducció en l'oferta pública d'ocupació ha trobat un cert contrapès en les demandes de treball procedents d'un ampli ventall d'empreses privades, especialment les relacionades amb Internet i les TIC i també consultories. Per llegir correctament aquestes dades, convé tenir present que les pròpies característiques del servei de difusió de què s'han obtingut les ofertes de treball afecten els resultats. És a dir, més que un increment net en el volum d'ofertes procedents de l'àmbit privat, segurament el que s'observa és un gir cap a nous nínxols d'ocupació en la mesura que es redueix l'oferta de treball en sectors més tradicionals.

Finalment, cal destacar que aquesta modificació en l'origen de la contractació comporta un canvi del perfil professional sol·licitat ja que dels bibliotecaris, arxivistes i documentalistes, les ofertes que predominaven el curs 2009–2010, s'ha passat al *community manager*, especialista en màrqueting en línia, *content curator* i especialista SEO, que són els més sol·licitats dos anys després.

La major part de les ofertes procedents de l'àmbit privat rarament sol·liciten un professional amb una titulació específica en Informació i Documentació, sinó que es decanten cap a un perfil més genèric que comparteix característiques amb altres professionals, especialment de l'àmbit de la comunicació.

Fa vint anys Cronin, Stiffeler i Day (1993), en un estudi sobre els mercats emergents per als professionals de la informació, distingien tres grans capes: el nucli (*heartland*) corresponent als treballs tradicionals en biblioteques, arxius, etc. per als quals competeixen quasi exclusivament els titulats en Biblioteconomia i Documentació; l'embolcall (*hinterland*), que fa referència a les biblioteques sense parets i als sistemes d'informació en què els titulats anteriors competeixen amb d'altres de l'àmbit de la comunicació, i l'horitzó (*horizon*), l'hàbitat natural dels informàtics i enginyers de telecomunicacions. Fent servir aquesta analogia, es constata que la capa nuclear (*heartland*) de les ofertes de treball està clarament en retrocés i que, en aquests moments, els mercats emergents pròxims (*hinterland*) es caracteritzen per estar vinculats a les empreses d'Internet i consultores, tenir unes dimensions apreciables i no ser àmbits exclusius per als titulats en Biblioteconomia i Documentació.

Per tant, sembla evident que cal reorientar les accions dels diferents agents de la formació i de la professió. Els centres universitaris han d'orientar encara més els seus programes a preparar els futurs professionals d'aquests mercats emergents. Les col·laboracions amb els estudis de comunicació són positives per a aquesta estratègia ja que permeten sumar els dos grans blocs de competències que es requereixen. Les associacions de professionals han de fer veure als contractants d'aquests nous sectors que els professionals de la informació disposen de les competències per desenvolupar amb èxit aquests perfils laborals nous. I, finalment, els (antics) professionals han de continuar formant-se per adquirir les competències tecnològiques i de comunicació demanades en aquest nou entorn. Les oportunitats hi són però cal actuar per treure'n un bon profit.

Bibliografia

Alonso Arévalo, Julio; Vázquez Vázquez, Marta (2000). "Características del comportamiento del mercado de trabajo en Biblioteconomía, Archivística y Documentación: bienio 98/99". *Anales de documentación*, n.º 3, p. 9–24. <<http://revistas.um.es/analesdoc/article/view/2531>>. [Consulta: 12/12/2012].

Borrego, Ángel; Comalat, Maite; Estivill Rius, Assumpció (2004). "Inserció laboral dels titulats en Biblioteconomia i Documentació per la Universitat de Barcelona". *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 12 (juny). <<http://www.ub.edu/bid/12borreg.htm>>. [Consulta: 12/12/2012].

Comalat, Maite; Espelt, Constança; Rubió, Anna (2003). "Nous jaciments laborals per a diplomats: anàlisi dels convenis de cooperació educativa de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació (UB), 1998–2002". *Ítem*, núm. 33 (gen.-abr.), p. 71–83. <<http://www.raco.cat/index.php/Item/article/view/22589/22423>>. [Consulta: 12/12/2012].

Cronin, Blaise; Stiffler, Michael; Day, Dorothy (1993). "The emergent market for information professionals: educational opportunities and implications". *Library trends*, vol. 42, no. 2, Fall, p. 257–276. <https://www.ideals.illinois.edu/bitstream/handle/2142/7899/librarytrendsv42i2e_opt.pdf>. [Consulta: 12/12/2012].

Espelt, Constança; Pons, Amadeu (1993). "Dades sobre la incorporació laboral de les darreres promocions de diplomats de l'Escola Jordi Rubió i Balaguer". *Ítem*, núm. 13 (jul.-des.), p. 95–103. <<http://diposit.ub.edu/dspace/handle/2445/18971>>. [Consulta: 12/12/2012].

Marquina-Arenas, Julián (2009). *Perspectivas profesionales de los diplomados y licenciados en Biblioteconomía y Documentación*. Rec-Bib: recursos bibliotecarios (abril-mayo 2008). <http://eprints.rclis.org/bitstream/10760/13204/1/Perspectivas_profesionales_ByD.pdf>. [Consulta: 12/12/2012].

Merlo-Vega, José Antonio; Gómez-Hernández, José Antonio; Hernández-Sánchez, Hilario (2011). *Estudio FESABID sobre los profesionales de la información: prospectiva de una profesión en constante evolución*. Madrid: FESABID. <<http://eprints.rclis.org/handle/10760/18057#.UM8jf6xkna5>>. [Consulta: 12/12/2012].

Montes López, Evelio (1995). "El mercado de trabajo de los documentalistas en España: análisis de una muestra de ofertas de empleo, 1984–1994". *Revista española de documentación científica*, vol. 18, n.º 2, p. 178–187. <<http://redc.revistas.csic.es/index.php/redc/article/viewArticle/655>>. [Consulta: 12/12/2012].

Moore, Nick (1987). *The emerging markets for librarians and information workers*. London: British Library, Research and Development Department.

Moreiro, José Antonio (1999). "Ajuste de los licenciados en Documentación a la oferta de trabajo: observaciones hechas en la Universidad Carlos III de Madrid". *Revista general de información y documentación*, vol. 9, n.º 2, p. 13–28. <<http://revistas.ucm.es/index.php/RGID/article/view/RGID9999220013A/10563>>. [Consulta: 12/12/2012].

Moreiro, José Antonio (2001). "Figures of employability of Spanish library and information science graduates". *Libri*, vol. 51, no. 1, p. 27–37.

Moreiro, José Antonio; Moscoso, Purificación; Ortiz-Repiso, Virginia (1995). "El mercado de trabajo de los diplomados españoles en Biblioteconomía y Documentación". *Revista española de documentación científica*, vol. 18, n.º 4, p. 444–463. <<http://redc.revistas.csic.es/index.php/redc/article/viewArticle/640>>. [Consulta: 12/12/2012].

Tejada Artigas, Carlos; Moreiro, José Antonio (2003). "Mercado de trabajo en Biblioteconomía y Documentación: estudios sobre la inserción laboral de los titulados universitarios". *El profesional de la información*, vol. 12, n.º 1 (enero-febr.), p. 4–9. <<http://www.elprofesionaldelainformacion.com/contenidos/2003/enero/1.pdf>>. [Consulta: 12/12/2012].

Data de recepció: 12/12/2012. Data d'acceptació: 17/12/2012.

Facultat de Biblioteconomia i Documentació
Universitat de Barcelona
Barcelona, desembre de 2012
<http://www.ub.edu/biblio> • Comentaris

[Recomanar](#) • [Citació](#) • [Estadístiques](#) • [Metadades](#)
Els textos publicats a *BiD* estan subjectes a una llicència de [Creative Commons](#)
[Política de privadesa](#)
[UB](#) • [Facultat](#) • [BiD](#)

